

Bryssel 21.4.2021
SWD(2021) 151 final

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA

Oheisasiakirja

[Mandatory element]

[Mandatory element]

{COM(2021) 189 final} - {SEC(2021) 164 final} - {SWD(2021) 150 final}

Vaikutustenarvioinnin tiivistelmä
Vaikutustenarviointi muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamisesta annetun direktiivin tarkistusta koskevasta ehdotuksesta
A. Toimenpiteen tarve
Miksi? Mihin ongelmaan puututaan?
Muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamista koskevassa direktiivissä edellytetään, että tietyt suuret yritykset raportoivat sosiaalisista kysymyksistä, työntekijöihin ja ympäristöön liittyvistä kysymyksistä, ihmisoikeuksista, lahjonnasta ja korruptiosta. Tällä hetkellä yritysten ilmoittamat tiedot eivät vastaa käyttäjien (sijoittajien, kansalaisyhteiskunnan ja muiden) tarpeita. Jotkin yritykset, joilta käyttäjien olisi saatava tietoja, eivät niitä raportoi. Vaikka yritykset raportoisivatkin, tiedot eivät yleensä ole riittävän merkityksellisiä, vertailukelpoisia, luotettavia eivätkä helppokäyttöisiä. Muiden kuin taloudellisten tietojen kysynnän odotetaan kasvavan merkittävästi, joten tästä tulee entistä suurempi ongelma. Se, että sijoittajat ja kansalaisyhteiskunta eivät saa riittäviä muita kuin taloudellisia tietoja, synnyttää sijoitusriskejä, estää kestävyyskriisin ratkaisemiseen tähtäävien toimien rahoittamista ja heikentää yritysten vastuuta yhteiskuntaa kohtaan. Laatijoille (raportoiville yrityksille) aiheutuu tarpeettomia kustannuksia, koska on epävarmuutta siitä, mitä tietoja on raportoitava, ja koska sidosryhmät pyytävät yritysten julkisesti raportoimien tietojen lisäksi myös muita tietoja. Yksi syy tähän on muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamista koskevan direktiivin joustavuus ja epätasällisuus. Lisäksi on olemassa monia päällekkäisiä raportointistandardeja ja -puitteita, minkä vuoksi ei ole yksimielisyyttä siitä, mitä yritysten olisi raportoitava.
Mitä toimenpiteellä on tarkoitus saada aikaan?
Tällä aloitteella pyritään varmistamaan, että yritykset, joilta käyttäjien olisi saatava muita kuin taloudellisia tietoja, raportoivat nämä tiedot ja että raportoidut tiedot ovat merkityksellisiä, vertailukelpoisia, luotettavia ja helppokäyttöisiä. Aloitteella pyritään myös vähentämään laatijoille aiheutuvia tarpeettomia kustannuksia. Tarjoamalla sijoittajille mahdollisuus ottaa paremmin huomioon sijoitusten kestävyysriskit ja -vaikutukset saadaan liikkeelle yksityistä rahoitusta Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tukemiseksi. Aloite edistää pääomamarkkinaunionin toteuttamista antamalla sijoittajille mahdollisuuden saada vertailukelpoisia muita kuin taloudellisia tietoja kohdeyrityksiltä eri puolilla EU:ta. Se myös vahvistaa yritysten yhteiskuntavastuuta lisäämällä yritysten tilivelvollisuutta vaikutuksista, joita niillä on yhteiskuntaan ja ympäristöön.
Mitä lisäarvoa saadaan toimenpiteen toteuttamisesta EU:n tasolla?
Ainoastaan EU:n toimilla voidaan varmistaa, että raportoitavat muut kuin taloudelliset tiedot ovat sisämarkkinoilla vertailukelpoisia ja että muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamista koskevan direktiivin ja muun kestävästi rahoitusta koskevan lainsäädännön (mukaan lukien kestävästi rahoitukseen liittyvien tietojen antamista koskeva asetus ja luokitusjärjestelmäasetus) raportointivaatimukset ovat johdonmukaisia. Koko EU:n yhteisiä sääntöjä tarvitaan, jotta voidaan vähentää riskiä, että eri jäsenvaltioissa sovellettaisiin erilaisia raportointivaatimuksia, mikä aiheuttaisi lisäkustannuksia yli rajojen toimiville yrityksille ja heikentäisi sisämarkkinoita. EU:n toimet voivat myös antaa EU:lle enemmän painoarvoa muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevan globaalin politiikan kehittämisessä.
B. Ratkaisut
Mitä lainsäädännöllisiä ja muita toimenpidevaihtoehtoja on harkittu? Onko jokin vaihtoehto arvioitu parhaaksi? Miksi?
Vaikutustenarvioinnissa keskityttiin seuraaviin kolmeen kysymykseen: 1) standardointi ja erityisesti se, olisiko kehitettävä muita kuin taloudellisia tietoja koskevia EU:n standardeja ja edellytetäänkö yritysten noudattavan niitä; 2) varmuustaso ja erityisesti se, olisiko raportoitavista muista kuin taloudellisista tiedoista pyydettävä varmennuslausunto, ja jos olisi, millä tasolla; sekä 3) soveltamisala ja erityisesti se, mihin yritysryhmiin raportointivaatimuksia olisi sovellettava. Parhaaksi arvioitu vaihtoehto on 1) edellyttää, että kaikki muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamista koskevan direktiivin soveltamisalaan kuuluvat yritykset raportoivat EU:n standardien mukaisesti; 2) edellyttää, että kaikki nämä yritykset pyytävät muiden kuin taloudellisten tietojen osalta rajoitetun varmuuden antavan varmuuslausunnon, ja säätää uudelleentarkastelulauseke sen selvittämiseksi, onko keskipitkällä aikavälillä tarpeen siirtyä kohtuulliseen varmuuteen (korkeampaan ja vaativampaan varmuustasoon); ja 3) ulottaa muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamista koskevan direktiivin soveltamisala kaikkiin suuriin osakeyhtiöihin ja useimpiin julkisesti noteerattuihin yhtiöihin. Tärkein kompromissi koskee sitä, päädytäänkö tiukoihin, soveltamisalaltaan laajoihin raportointi- ja varmennusvaatimuksiin, jotka täyttävät käyttäjien tarpeet erittäin hyvin, mutta ovat laatijoille kalliimpia, vai vähemmän tiukoihin,

soveltamisalaltaan suppeampiin raportointi- ja varmennusvaatimuksiin, jotka eivät täytä käyttäjien tarpeita yhtä hyvin, mutta ovat laatijoille edullisempia lyhyellä aikavälillä. Parhaaksi arvioidulla vaihtoehdolla saavutettaisiin aloitteen tavoitteet mahdollisimman alhaisin kustannuksin.
Mitkä toimijat kannattavat mitäkin vaihtoehtoa?
Käyttäjät (sijoittajat, kansalaisyhteiskunta ja muut) kannattavat yleensä tiukempia raportointi- ja varmennusvaatimuksia ja laajempaa soveltamisalaa. Laatijat taas kannattavat yleensä vähemmän tiukkoja vaatimuksia ja suppeampaa soveltamisalaa. Näistä eroista huolimatta muita kuin taloudellisia tietoja koskevien EU:n raportointistandardien käytön edellyttäminen saa laajaa kannatusta, myös merkittävältä määrältä raporttien laatijoista. Rahoituslaitokset, jotka ovat sekä käyttäjiä että laatijoita, kannattavat tiukempia raportointi- ja varmennusvaatimuksia ja laajempaa soveltamisalaa kuin useimmat finanssialan ulkopuoliset yritykset.
C. Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon vaikutukset
Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon hyödyt (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen hyödyt)?
Käyttäjät hyötyvät paremmista mahdollisuuksista saada vertailukelpoisia, relevantteja ja luotettavia muita kuin taloudellisia tietoja useammilta yrityksiltä. Tämä vähentää sijoitusriskejä rahoitusjärjestelmässä, lisää rahoitusvirtoja yrityksiin, joilla on myönteisiä sosiaalisia ja ympäristövaikutuksia, ja edistää yritysten vastuullisuutta. Ehdotetulla vaihtoehdolla varmistettaisiin, että noin 49 000 yritystä raportoi tällaiset tiedot (75 % kaikkien osakeyhtiöiden liikevaihdosta), kun tällä hetkellä niistä raportoi 11 600 yritystä (47 % kaikkien osakeyhtiöiden liikevaihdosta). Kaikkien suurten ja useimpien pörssiyritysten olisi sovellettava muita kuin taloudellisia tietoja koskevia raportointistandardeja ja pyydettävä raportoitavista tiedoista varmennuslausunto. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että nykyisin arviolta vain 20 % suurista yrityksistä soveltaa standardeja ja vain 30 % pyytää jonkinlaisen varmennuslausunnon. Ehdotetulla vaihtoehdolla on epäsuoria myönteisiä vaikutuksia perusoikeuksiin, ympäristöön ja yhteiskuntaan, koska tiukemmat raportointivaatimukset voivat saada yritykset parantamaan käyttäytymistään. Esimerkiksi noin 45 % yrityksistä, jotka kuuluvat tällä hetkellä muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamista koskevan direktiivin soveltamisalaan, on ottanut käyttöön joitakin uusia ympäristö- tai ihmisoikeuskysymyksiä koskevia due diligence -prosesseja muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamista koskevan direktiivin nykyisten vaatimusten vuoksi.
Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon kustannukset (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen kustannukset)?
Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon arvioidut kokonaiskustannukset ovat 1 200 miljoonaa euroa kertaluonteisina kustannuksina ja 3 600 miljoonaa euroa toistuvina vuotuisina kustannuksina. Jos EU ei ryhdy toimiin, laatijoille aiheutuvien kustannusten odotetaan joka tapauksessa nousevan huomattavasti, koska käyttäjien koordinoimattomat tietopyynnöt lisääntyvät, käyttäjien tarpeiden täyttämiseksi raportoitavista tiedoista ei edelleenkään olla yksimielisiä ja raporttien laatijoilla on jatkuvasti vaikeuksia saada tavarantoimittajilta, asiakkailtaan ja kohdeyrityksiltään tarvitsemiaan taloudellisia tietoja. Koska riittävän yksityiskohtaisia tietoja ei ole saatavilla, laatijoille aiheutuvia kustannuksia ei voida laskea niin kauan kuin uusia sääntöjä ei ole. Alustavasti on kuitenkin arvioitu, että standardien käyttö voisi johtaa 24 200–41 700 euron vuosittaiseen kustannussäästöön yritystä kohden (muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamista koskevan direktiivin soveltamisalaan tällä hetkellä kuuluvien yritysten osalta noin 280–490 miljoonaa euroa vuodessa ja parhaaksi arvioidun vaihtoehdon toteutuessa 1 200–2 000 miljoonaa euroa vuodessa), jos standardeilla saadaan poistettua lisätietopyyntöjen tarve. Parhaaksi arvioidulla vaihtoehdolla ei ole merkittäviä kielteisiä vaikutuksia yhteiskunnan, ympäristön tai perusoikeuksien kannalta.
Mitkä ovat vaikutukset yrityksiin, mukaan lukien pk- ja mikroyritykset?
Asianomaisten yritysten kokonaiskustannukset nousevat (ks. edellinen kohta). Parhaaksi arvioitu vaihtoehto parantaisi kuitenkin myös yritysten häiriönsietokykyä, koska raportoinnin parantaminen lisää yritysten tietoisuutta kestävyteen liittyvistä riskeistä ja parantaa riskinhallintaa. Sen pitäisi myös tuoda etuja kestävämmille yrityksille, sillä kestävä kehitys edelläkävijät ovat helpommin tunnistettavissa. Raportointivaatimuksia ei sovellettaisi pk-yrityksiin listattuja pk-yrityksiä lukuun ottamatta. Pk-yrityksiä varten kehitetään kuitenkin yksinkertaistettuja raportointistandardeja, joita voidaan käyttää vapaaehtois pohjalta. Niiden pitäisi antaa pk-yrityksille mahdollisuus vastata suurten yritysasiakkaiden ja pankkien tietotarpeisiin ja helpottaa niiden panosta ja osallistumista kestäväan talouteen siirtymiseen.
Kohdistuuko jäsenvaltioiden budjettiin ja julkishallintoon merkittäviä vaikutuksia?
Toteuttamiskustannuksiksi arvioidaan 35,5 miljoonaa euroa ja lisäksi 5 miljoonaa euroa vuotuisia kustannuksia, jotka aiheutuvat digitaalisten tilapäisprosessien kehittämisestä ja digitaalisten rekisterien ylläpidosta, kun tämän aloitteen osana edellytetään muiden kuin taloudellisten tietojen digitaalista merkitsemistä. Jäsenvaltioille saattaa aiheutua myös lisäkustannuksia noudattamisen valvonnan painopisteiden suuntaamisesta muiden kuin

taloudellisten tietojen raportointiin.
Onko toimenpiteellä muita merkittäviä vaikutuksia?
Parhaaksi arvioidussa vaihtoehdossa EU:n yrityksille saattaa aiheutua suurempia raportointikustannuksia kuin EU:n ulkopuolisille yrityksille, mikä vaikuttaa kielteisesti niiden kansainväliseen kilpailukykyyn. Jotkin maailmanlaajuiset yritykset päättävät kuitenkin todennäköisesti vapaaehtoisesti mukautua pakollisiin EU:n standardeihin ja toiset lainkäyttöalueet ovat jo ottamassa käyttöön kestävyteen liittyvien tietojen julkistamista koskevia vaatimuksia tai hankkeita. Lisäksi EU:n yritysten kilpailukyky todennäköisesti paranee pitkällä aikavälillä, jos EU:n standardit vauhdittavat maailmanlaajuisia yhdenmukaistamista ja vaikuttavat mahdollisiin tuleviin maailmanlaajuisiin standardeihin.
D. Seuranta
Milloin asiaa tarkastellaan uudelleen?
Arviointi suoritetaan, kun aloitteen vaikutuksista voidaan kerätä riittävästi näyttöä (eli tiedot vähintään kolmelta vuodelta), ottaen huomioon aika, joka tarvitaan aloitteen mahdolliseen saattamiseen osaksi kansallista lainsäädäntöä, sen soveltamiseen ja tiedonkeruuseen.